

Undervisningsministeren (Byskov):

Jeg takker de ærede Talere, som har taget velvilligt imod det foreliggende Lovforslag, og jeg haaber, det skal lykkes at faa det ført igennem. Jeg er enig med de forskellige ærede Talere i, at Enkeltheder egner sig bedst til Drøftelse i et Udvalg, og heller ikke jeg skal derfor opholde mig ved ret mange af de Ting, som er nævnt.

Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen talte til at begynde med om, at det foreliggende Lovforslag falder saa daarlig i Traad med Trontalen fra i Fjor, hvor der var bebudet en meget væsentlig Bestræbelse fra Regeringens Side i Retning af at lette de tunge Byrder, der hvilede paa Skatteyderne, og saa kommer her et Forslag, der lovfæster væsentlige Tilskud fra Statens Side til disse Virksomheder. De to Ting mente det ærede Medlem skulde ikke kunne falde i Traad med hinanden. Jeg vil dertil sige, at efter min Mening falder de særdeles godt i Traad med hinanden, thi hvis vi ikke giver disse Tilskud til Privatseminarierne, maa Staten selv overtage det Arbejde, disse Skoler udfører, og det er tilstrækkeligt paavist, navnlig af det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard, at det ingenlunde vilde betyde en Lettelse af de tunge Byrder, som hviler paa Skatteyderne, tværtimod.

Saa bebrejdede det ærede Medlem, synes jeg, det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard og vel ogsaa mig, at vi for lidt gjorde opmærksom paa de Goder, som udover det tidligere nu kommer til at tilflyde Privatseminarierne. Det ærede Medlem gjorde sig paa den anden Side, synes jeg, for megen Ulejlighed med at søge at vise, at der her er Tale om Ekstrabegunstigelser for disse Skoler paa de forskellige Poster. Det er jo rart der at fastholde Grundsynspunktet, som er det, at den endelige Tilskudssum paa det allernærmeste er den samme som det nuværende Tilskuds Beløb, det kan man ikke komme bort fra. Det ærede Medlem talte om de meget betydelige Tilskud, der kom paa § 1 c. Nr. 1—4, hvor der er Tale om Tilskud til Bygninger. Tidligere blev der givet $3\frac{1}{2}$ pCt. af Bygningernes Værdi, og nu kommer man op paa ganske anderledes Beløb. Disse „ganske anderledes Beløb“, som man kommer til, er, saaledes som der staar i Lovforslaget: For det første 5 pCt. af Værdien — i Stedet for $3\frac{1}{2}$ pCt. —; dernæst 1 pCt. Afskrivning, dernæst 2 pCt. af Ejendomsskylden efter Fradrag af Grundværdien; lad os nu sætte det til 2 pCt. ogsaa af hele Værdien, saa bliver det i alt 8 pCt., deraf skal fremtidig gives Halvdelen, altsaa 4 pCt., i Stedet for nu $3\frac{1}{2}$ pCt. Dertil kommer ganske vist desuden Halvparten af

Skatter og Bygningsafgifter, men det drejer sig altsaa kun om $\frac{1}{2}$ pCt. og det halve af Skatterne. For Gedved Seminariums Vedkommende var dette Tilskud sidste Aar 4 200 Kr.; $\frac{1}{2}$ pCt. af Bygningernes Værdi, altsaa 600 Kr., vil Seminariet faa yderligere plus Halvdelen af Skatter og Afgifter, men saa maa man ogsaa huske paa, at saa er Grundtilskuddet bortfaldet, og det vil delvis blive erstattet ved denne Forøgelse her. Det endelige Resultat er altsaa, som sagt, at Tilskuddet paa det allernærmeste bliver det samme som det, der nu gives.

Det ærede Medlem talte saa om, at en ivrig Undervisningsminister muligvis vilde indføre Laboratorieundervisning eller andre bekostelige Foranstaltninger ved Statseminarierne, og det vilde saa uden videre medføre, at ogsaa de private Seminarier faar større Tilskud. Ja, det finder jeg ganske i sin Orden; naar Statsskolerne faar Laboratorier og andre bekostelige Undervisningsmidler, skal ogsaa de private Skoler kunne faa det; de skal i det hele taget, hvad det rent ydre angaar, kunne staa Maal med Statens Skoler, saa at de ikke ved den Slags Ting hindres i at gøre deres Arbejde lige saa godt, som Statens Skoler kan gøre deres Arbejde. Helt uden Garanti for, at den Slags bliver indført ved private Seminarier, er man da heller ikke, idet disse er underkastet det samme Tilsyn som Statens Seminarier, og bliver det altsaa bestemt, at der ved Statens Seminarier skal oprettes f. Eks. Laboratorieundervisning, er det ganske i sin Orden, at de private Seminarier ogsaa faar sikret Hjælp til Oprettelse af en saadan Undervisning.

Saa var det ærede Medlem inde paa, at det i alt Fald maatte overvejes, om man ikke kunde spare noget derved, at man gjorde Seminarierne meget større; hvis man lavede et Seminarium dobbelt saa stort som nu, kunde Forstanderen alligevel besørge det hele, og saa sparede man en Forstanderløn. Det er selvfølgelig rigtigt, det vilde man gøre, men om en Forstander lige saa godt kan overkomme at have op imod et Par Hundrede Elever som at have et Hundrede, er nu et andet Spørgsmaal. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er heldigt, at en Forstander ikke har mere end 75—100 Elever at tage sig af, ligesom han har nu. Jeg tror ikke, det vilde være ønskeligt, om man skulde give ham det dobbelte Antal. Dernæst er det altsaa blot den ene Forstander, der kunde spares, og det vilde ikke være noget stort Beløb af hele Seminariernes Driftsbudget.

Saa kunde der ogsaa naas den Fordel, mener det ærede Medlem, at hver Lærer